

9.4.2019

Järvenpään kaupunki
Valtonen Leena
PL 41
04401 JÄRVENPÄÄ

Keski-Uudenmaan maakuntamuseon lausunto Harjulan koulun asemakaavan muutoksen kaavaluonnoksesta

HEL 2019-003798 T 10 03 01

Järvenpään kaupungin asemakaavoitus on pyytänyt Keski-Uudenmaan maakuntamuseolta lausuntoa Harjulan koulun asemakaavan muutosluonnoksesta. Museo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu siitä seuraavaa.

Suunnittelualue sijaitsee Järvenpään Loutin kaupunginosassa osoitteessa Verkkotie 12, noin puolen kilomerin päässä kaupungin ydinkeskustasta länteen. Asemakaavan muutos koskee Harjutien, Verkkotien, Kaislakadun ja Vehkatien rajaamaa Harjulan koulun tonttia ja sen lähiympäristöä, johon sisältyvät koulurakennukset piha-alueineen sekä tontin koilliskulmassa sijaitseva asuinkäytössä oleva opettaja-asuntola. Suunnittelualuetta voidaan tarkentaa kaavaprosessin edetessä tarpeen mukaan.

Harjulan koulun nykyinen rakennuskokonaisuus koostuu kolmesta eri ikäisestä koulurakennuksesta. Vanhin osa, joka oli silloisen Tuusulan ensimmäinen tiilirakenteinen koulurakennus, on valmistunut 1931 ja ratamestari J. A. Aarnion suunnittelema. Useista myöhemmistä muutoksista huolimatta rakennus on säilyttänyt kiitettävästi alkuperäisiä ominaispiirteitään. Harjulan koulu on osoitettu Järvenpään kulttuuriympäristön hoitosuunnitelmassa (Ramboll 2018) toimenpideluokkaan 2 (suojellaan kaavoituksella).

Vanhan osan rakennusrungon suuntainen ensimmäinen laajennusosa valmistui vuonna 1935 rakennusmestari Heikki Siikosen suunnittelemana. Lisäksi koulua on laajennettu erillisinä siipirakennuksina vuosina 1960 (arkkitehti Antero Pernaja) ja 1984 (arkkitehti Pauli Halonen). Opettaja-asuntola on valmistunut 1960.

9.4.2019

Koulun piha-alueella on tapahtunut paljon muutoksia ajan myötä: piha-alue on valmistunut lähiliikunta-alueeksi 2015–2016. Kaavasuunnittelun tavoitteena on tarkistaa asemakaavaa uutta koulurakennuskokonaisuutta varten kaupungin palveluverkkosuunnitelman 2019–2028 mukaisesti. Opettaja-asuntolan asuinrakennuksen alkuperäistä myyntitavoitetta ei tavoitella; rakennus on tarkoitus purkaa ja hyödyntää vapautuva tila ja rakennusoikeus Harjulan koulun tarpeisiin. Samoin siipirakennuksina toteutetut laajennusosat puretaan. Siipirakennuksissa on havaittu merkittäviä sisäilmaongelmia, minkä vuoksi Harjulan koulun rakennukset poistetaan toistaiseksi opetuskäytöstä kesälomien alkaessa 2019.

Harjulan koulun vanhin osa suojellaan ja sille on kaavamuuotosluonnoksessa osoitettu suojelumerkintä sr-11: ”Rakennusala, jolla olevaa rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa. Rakennuksessa tehtävien korjaus-, muutos- tai laajennustöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen historiallisesti arvokas tai kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Rakennuksen käyttötarkoitusta ja esteettömyyttä palvelevat muutostyöt ovat sallittuja. Kaavassa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa hissini, joka tulee sopeuttaa rakennuksen julkisivuun. Rakennuksen kellaritiloissa sallitaan olemassa olevat rakennuksen käyttötarkoitusta palvelevat tilat.”

Maakuntamuseo esittää, että suojelumääräystä täydennetään vielä seuraavien täsmennysten osalta:

- Rakennuksen käyttötarkoitusta ja esteettömyyttä palvelevat muutostyöt ovat sallittuja, mutta ne tulee toteuttaa olemassa olevan rakennuksen arkkitehtuurin ominaispiirteitä kunnioittavasti.
- Ennen muutos- tai korjaustoimenpiteisiin ryhtymistä tulee museoviranomaiselle varata tilaisuus lausunnon antamiseen.

Kaavaluonnoksen tontinkäytön viitesuunnitelmissa (Arkkitehtitoimisto Antti Heikkilä Oy) vanhaan osaan on osoitettu tilat päiväkodille. Tontinkäyttösuunnitelmissa uusi alakoulurakennus kytkeytyy vanhaan osaan matalan käytävän välityksellä ja muodostaa Verkkotien suuntaisen kolmikerroksisen rakennusmassan. Uudelle koululle osoitettu rakennusoikeus on 4700 kerrosneliometriä. Tontinkäyttösuunnitelmien kahden alustavan vaihtoehtoluonnoksen (Arkkitehtitoimisto Antti Heikkilä Oy) mukaan Harjulan vanha koulu säilyttää edelleen kaupunkikuvallisesti keskeisen asemansa etenkin Harjutien katulinjassa, ja uuden alakoulun rakennushahmo noudattelee sopeutuen vanhan rakennuksen arkkitehtuuria. Maakuntamuseon näkemyksen mukaan tämä on kannatettava

9.4.2019

lähtökohta uudisrakennuksen suunnitellussa ja sijoittamisessa kulttuurihistoriallisesti arvokkaan vanhan koulurakennuksen yhteyteen.

Maakuntamuseo korostaa, että kaavaluonnoksen selostukseen olisi tarpeen liittää myös kattava valokuva-aineisto kaikista hankkeeseen liittyvistä kohteista.

Keski-Uudenmaan maakuntamuseolla ei ole Harjulan koulun asema-kaavan muutoksen kaavaluonnoksesta muuta huomautettavaa.

Lisätiedot

Petteri Kummala, tutkija, puhelin: 310 36940
petteri.kummala(a)hel.fi

Kulttuuriympäristötiimi, kulttuuriympäristöpäällikkö

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö